

PSYCHOSOCIAL WORKPLACE INVENTORY
PSYKOSOSIAALINEN TYÖYMPÄRISTÖ
KYSELYKAAVAKE

© K. Björkqvist & K. Österman, Åbo Akademi University, Finland (1996)

Tämän kyselykaavakkeen tarkoituksena on selvittää missä määrin seuraavilla sivuilla kuvatut seikat esiintyvät työpaikallasi. Kyseessä on käyttäytymistapoja jotka voivat aikaansaada tyytymättömyyttä ja epäsointiä. Tutkimuksen tarkoituksena on ainoastaan olosuhteiden parantaminen, ei syytteleminen eikä sormella osoittaminen.

Jotta tutkimuksesta olisi hyötyä, on tärkeää että vastaat kysymyksiin rehellisesti. Ainoastaan tutkijat saavat nähdä nämä kaavakkeet, joten kukaan ei tule tietämään miten juuri sinä olet vastannut näihin kysymyksiin. Tutkimus on ehdottomasti luottamuksellinen. Älä siis kirjoita nimeäsi kaavakkeeseen. Sinua ei ole mahdollista tunnistaa. Kiitämme osallistumisestasi.

Ikäsi: ____ v.

Sukupuolesi: nainen ____ mies ____

RISTIRIIDAT

Ihmistenväliset ristiriidat ovat luonnollinen ilmiö joka esiintyy joka työpaikalla. Ristiriidat eivät välttämättä ole haitallisia, ne voivat jopa osoittautua hyödyllisiksi, mikäli ne ratkaistaan nopeasti ja oikeudenmukaisesti. Silloin ne johtavat ihmissuhteiden ja työolosuhteiden parantamiseen. Mikäli ne jätetään kokonaan käsittelemättä, tai jos niitä käsitellään väärin, ihmissuhteet kärsivät. Ihmiset voivat myös eri tavoilla vahingoittua, ja työkyky saattaa ratkaisevasti heikentyä.

Esiintyykö sinun työpaikallasi (ts. niiden ihmisten keskuudessa jonka kanssa teet jokapäiväisesti työtä) ristiriitoja?

- 1) Ei sen kummemmin mitä voisi odottaa. Kun ristiriita syntyy, se on yleensä ratkaistavissa _____
- 2) Kyllä, aika vaikeita ristiriitoja esiintyy. On olemassa sellaisia jotka välttävät toisiaan eivätkä halua puhua toistensa kanssa. Ratkaisu tuntuu olevan vaikeasti löydettävissä _____
- 3) Kyllä, erittäin vaikeita ristiriitoja esiintyy. On olemassa sellaisia jotka eivät laisinkaan voi kestää toistaan, eivätkä ollenkaan puhu toistensa kanssa, eikä ratkaisua tunnu millään löytyvän _____

BURN-OUT

Loppuunpalaminen (ns. "burn-out") tapahtuu kun työolosuhteet syystä tai toisesta (esim. raskaan työtaakan, stressin, epävarmojen olosuhteiden tai ristiriitojen takia) kehittyvät sietämättömiksi. Tavallisia oireita ovat silloin ahdistus, masennus, ärsyntyminen, unettomuus ja psykosomaattiset sairaudet. Yksi tai useita näistä oireista voi esiintyä.

Oletko nähnyt ihmisten palaavan loppuun nykyisellä työpaikallasi?

- 1) En _____
- 2) Kyllä, olen nähnyt ihmisten olevan lähellä loppuunpalamista _____
yksi henkilö ()
useita henkilöitä ()
- 3) Kyllä, on sellaisia jotka ovat joutuneet sairauslomalle loppuunpalamisen takia _____
yksi henkilö ()
useita henkilöitä ()

Oletko henkilökohtaisesti kokenut loppuunpalamista nykyisellä työpaikallasi?

- 1) En _____
- 2) Kyllä, olen ollut lähellä loppuunpalamista _____
- 3) Kyllä, olen joutunut sairauslomalle loppuunpalamisen takia _____

TYÖPAIKKAKIUSAAMINEN

Työpaikkakiusaaminen tarkoittaa sitä että jotakuta toistuvasti kohdellaan alentavasti ja halventavasti työpaikalla, eikä tämä henkilö syystä tai toisesta pysty puolustautumaan tätä kohtelua vastaan. Työpaikkakiusaamisen luonteeseen kuuluu nimenomaan toisen henkilön tarkoituksenmukainen halventaminen. Työpaikkakiusaamista voi esiintyä kolmella eri tasolla, vakavuudesta riippuen.

Taso I

Tyypillisiä tällä tasolla ovat alentavat ja loukkaavat kommentit, juoruilu ja panettelu, sekä alkava eristäminen ja syrjäyttäminen.

Taso II

Tällä tasolla kiusaaminen on tullut avoimemmaksi ja vakavammaksi. Avointa, ehkä jopa julkista halventamista voi esiintyä. Henkilö joutuu psykologisesti eristetyksi muista, jotka eivät halua puhua hänen kanssaan. Tyypillinen ilmaisu tällä tasolla on että kyseessä olevalla henkilöllä - ilman syytä - väitetään olevan "yhteistyövaikeuksia".

Taso III

Tällä tasolla kiusaaminen on päässyt niin pitkälle että kiusatun ei katsota omaavan samaa ihmisarvoa kuin muut. Hänestä voi sanoa melkein mitä tahansa, toisten pitämättä sitä mitenkään eriskummallisena tai vääränä. Eristäminen on nyt täydellinen, ja kiusatusta yritetään päästä eroon. Usein häntä kehoitetaan hakemaan toista työtä, tai hänen väitetään - epäoikeudenmukaisesti - olevan "psykkisesti häiriintynyt".

Oletko nähnyt jonkun joutuvan kiusaamisen kohteeksi nykyisellä työpaikallasi?

- 1) En _____
- 2) Kyllä, työpaikkakiusaaminen on ollut tasolla I _____ II _____ III _____

Oletko itse joutunut kiusaamisen kohteeksi nykyisellä työpaikallasi?

- 1) En _____
- 2) Kyllä, työpaikkakiusaaminen on ollut tasolla I _____ II _____ III _____

Kuvaa omin sanoin mitä olet nähnyt tai kokenut:

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ

Seksuaalinen häirintä on sitä että henkilö joutuu alentavan ja loukkaavan kohtelun uhriksi, ja että tämä kohtelu on luonteeltaan seksuaalinen. Ollaakseen häirintää, kohtelun on oltava *ei-toivottua* (ts. käyttäytymistä joka saa molemminpuolisen hyväksynnän ei voida pitää häirintänä). Seksuaalista häirintää voi esiintyä kolmella tasolla, vakavuudesta riippuen.

Taso I

Ei-toivottuja seksuaalisia kommentteja, loukkaavia vitsejä, sekä pornokuvien ei-toivottua esittämistä työpaikalla voidaan pitää tyypillisinä esimerkkeinä tällä tasolla.

Taso II

Ei-toivottu fyysinen kontakti, esim. takapuolen tai rintojen koskettaminen, on tyypillinen tällä tasolla.

Taso III

Suoran tai epäsuoran uhkailun yhteydessä esitetyt ehdotukset tai jopa vaatimukset yhdynnästä ovat tyypillisiä tällä tasolla..

Oletko nähnyt että joku nykyisellä työpaikallasi on joutunut seksuaalisen häirinnän kohteeksi?

1) En _____

2) Kyllä, seksuaalinen häirintä on ollut tasolla I _____ II _____ III _____

Oletko henkilökohtaisesti joutunut seksuaalisen häirinnän kohteeksi nykyisellä työpaikallasi?

1) En _____

2) Kyllä, seksuaalinen häirintä on ollut tasolla I _____ II _____ III _____

Kuvaa omin sanoin mitä olet nähnyt tai kokenut:

ALKOHOLIN VÄÄRINKÄYTTÖ

Kymmenen prosenttia kansasta vastaa 50%:sta maan koko alkoholinkäytöstä. Useimmat heistä eivät ole työttömiä, vaan he ovat palveluksessa eri työpaikoissa. Alkoholinkäyttö ei sinänsä välttämättä vähennä ihmisen työkykyä. Toisaalta, mikäli henkilö on usein poissa työstä sen takia että hän on juovuksissa tai krapulassa, on ilmeistä että tämä vaikuttaa negatiivisesti työkykyyn ja työilmapiiriin. Ongelmaa yritetään usein salata, jonka takia se on vaikeasti hoidettavissa.

Onko työpaikallasi henkilöitä joilla on alkoholiongelma?

- 1) Ei _____
- 2) Kyllä, on henkilöitä jotka usein jäävät kotiin työstä alkoholiongelmansa takia _____
yksi henkilö ()
useita henkilöitä ()
- 3) Kyllä, on henkilöitä jotka joskus ovat juovuksissa työpaikalla _____
yksi henkilö ()
useita henkilöitä ()

Onko sinulla henkilökohtaisesti alkoholiongelma?

- 1) Ei _____
- 2) Kyllä, olen silloin tällöin jäänyt kotiin työstä sen takia että olen ollut juovuksissa tai krapulassa _____
- 3) Kyllä, olen ollut juovuksissa työpaikalla _____